REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 65. Brașov, Joi 21 Martie (3 Aprilie). 1902.

Un strigăt în fața pericolului.

Este séu nu în pericol Metropolia română unită în urma uneltirilor congresului romano-catolic din Ungaria?

Românii uniți n'au luat parte la acest congres și au protestat contra orĭ-cărei ingerințe în afacerile lor bisericescĭ. Nu este dér putere luméscă, care sĕ-i constrîngă a-șĭ sacrifica drepturile și independența bisericei lor. Dér machinațiunile guvernului nu constitue cu tóte aceste un pericol mare pentru ei?

Cu acésta cestiune se ocupă un distins fruntaș român unit, îngrijat de independența bisericei sale, în articolul următor:

Deputațiunea, care s'a dus ḑilele trecute la palatul din Buda sĕ presenteze capului statului elaboratul congresului romano-catolicilor, Majestatea Sa i-a rĕspuns, că primesce cu plăcere acel elaborat „al congresului *catolicilor de ambele riturĭ*“.

„*Nulla dies sine linea*“.

Guvernul unguresc nu lasă sĕ trécă o singură ocasiune ca sĕ nu uneltéscă în contra nemaghiarilor. Acum a ajuns rêndul érășĭ la noi Românii, căcĭ ce însemnéză cuvintele „*catolicilor de ambele riturĭ*“, puse de guvern în gura corónei, alta, decât tendința de-a cuprinde și înăbuși și pe Românii unițĭ în massa cea mare de opt milióne de romano-catolicĭ din Transilvania și Ungaria?

Guvernul scie bine, că Românii unițĭ au biserică de sine stătătóre cu dreptul ei deosebit de autonomie; scie că aceștia nu vor sĕ se lapede de independența Metropoliei lor și că nu vor nicĭ sĕ audă de-o participare la autonomia romano-catolicilor; îi este bine cunoscut, că Românii unițĭ au protestat și protestéză contra confundărei bisericei lor cu a romano-catolicilor și cu a Rutenilor greco-unițĭ, carĭ s'au aruncat în brațele acestora; scie bine, că Românii unițĭ n'au luat parte la congresul romano-catolicilor și că ei de ḑecĭ de anĭ urgitéză conchiemarea congresului lor propriu bisericesc pentru a lecui multe rele, ce s'au încuibat în afacerile lor bisericescĭ și școlare mai ales în urma multelor pedecĭ puse de stăpânirea unguréscă întrunirei sinodului român unit — și totușĭ guvernul pune în rĕspunsul corónei cuvintele „de ambele riturĭ“, ca și când ar fi cuprinșĭ aicĭ și Românii unițĭ, carĭ stau departe, ca cerul de pămênt, de congresul romano-catolicilor și de proiectul sĕu de organisație autonomă, la care n'au contribuit nicĭ cu voie nicĭ fără voie.

Guvernul cu acésta faptă temerară împinge coróna înainte și se ascunde după ea, făcêndu-o sĕ ia posiție *a priori* într'o causă, care nu-i este cunoscută séu îi este unilateral propusă de guvern însu-șĭ, și ast-fel vrea sĕ creeze o situațiune forțată atât pentru corónă cât șĭ pentru Românii unițĭ: pentru corónă, angajându-o prin enunciațiunea făcută în prejudițiul informațiunilor mai temeinice, ce le-ar primi, ér pentru Românii unițĭ, făcênd sĕ fiă mai mult séu mai puțin genațĭ în mișcarea lor liberă din causa enunciațiunei corónei.

Póte sĕ ne fie iertat nouĕ a lăsa aceste machinațiunĭ ale guvernului nebăgate în sémă și a aștepta cu ochii închișĭ apropierea pericolului ce-l învólvă? Séu suntem datorĭ sĕ aducem la cunoscința tronului starea adevĕrată a lucrurilor privitóre la biserica română unită și la drepturile ei istorice, precum și ferbintea nóstră dorință de-a vedé odată organisată biserica nóstră independentă pe basa autonomiei proprie, ce-i compete?

Aștepta-vom până ce ne va ajunge apa la gură séu vom lucra până ce este încă timp?

Cred, că de „bunăvoința“ guvernului a avut tot Românul destulă ocasiune a se convinge în 35 de anĭ și mai cred, că în urma acésta nimenĭ nu va aștepta, ca guvernul sĕ vindece relele nóstre din propriul îndemn, ci va afla, că e neapărat de lipsă o acțiune energică din partea nóstră, décă voim sĕ ne salvăm biserica și independența ei.

Cu atât mai vêrtos trebue sĕ fim conscii de acésta cu cât nepăsarea séu, mai bine ḑis, indolența nóstră față cu cele ce se petrec și uneltesc contra esistenței Metropoliei române de Alba-Iulia, înaintea ochilor noștri, s'ar puté esploata fórte ușor de către adversarii ei contra nóstră și a independenței bisericei nóstre.

O voce slovacă.

Intr'un ḑiar slav din Viena un Slovac publică unele considerațiunĭ, din carĭ estragem și noi în traducere următórele:

Unii și alții — ḑice corespondentul slovac — sunt plinĭ de bucurie, că după o periódă lungă de 30 anĭ, în fine și Slovacii au reușit a trimite în parlament 4 deputațĭ naționalĭ și că doi din aceia, anume Veselovsky și părintele Kollar au ținut acolo nisce discursurĭ energice.

Din parte-mĭ nu mĕ pot asocia bucuriei acestora.

Décă cine-va întreprinde ceva, trebue sĕ fie lămurit înainte de tóte asupra cestiunei, că ținta, ce și-a propus'o, sĕ pótă fi atinsă, măcar în parte, décă nu întrégă. Pentru-ca acțiunea nóstră sĕ nu fie absolutamente greșită și chiar nedémnă și pentru-ca ținta sĕ pótă fi atinsă, este necesar sĕ luăm în considerare nu numai mijlócele, ci și alte raporturĭ: în acest cas așa-dér, forțele nóstre și punctul de vedere al Maghiarilor. Puterile nóstre, vorbind sincer, stau sub zero, ér puterea Maghiarilor este în zenit.

Nu ceea-ce noi sperăm, dorim séu voim, ci ceea-ce putem și suntem în stare de a atinge, acésta este filosofia politicei. Ei bine, întrebarea, décă debutul din parlamentul ungar este rațional și corect, s'ar fi putut pune și la noi, ceea-ce însĕ nu s'a făcut.

Nicĭ unul dintre oratorĭ n'a ținut vr'un discurs politic, ci un discurs rogator, exhortator. S'a făcut apel la sentiment, la dreptate, la echitate. S'a prémărit nobleța și eroismul Maghiarilor în speranța, că prin mișcarea inimilor se vor lămuri și mințile.

Maghiarii invócă istoria lor de 1000 de anĭ, ceea-ce nu este esact. Istoria Maghiarilor nu este, decât de 100 de anĭ, care se începe cu epoca împĕratului Iosif II. Până la acea epocă istoria era comună ungară și despre ideia de stat maghiar nicĭ pomenire nu era.

Legea naturei este inmutabilă, fiindcă este divină, și după legea acésta cel mai slab sucombă în fața celui mai tare. Décă considerăm, că Maghiarii sunt ca o insulă între două mărĭ, cea germană și cea slavă, li-se póte óre reproșa cu bună consciință, că ei fără considerație la mijlóce și căi se apĕră contra potopului? Ce sunt Maghiarii față cu Germanii și Slavii? Décă aceste două națiunĭ lucréză de acord, atuncĭ Maghiarii nicĭ nu esistă, — însĕ aicĭ e nodul! Pangermanismul are nevoie în năvala sa în spre rĕsărit de aliațĭ.

Destul, că Maghiarii, între Germanĭ și Slavĭ se află în situația, ca un grăunte între două pietri de móră, de aceea a cere dela dênșii, ca sĕ se lase a fi măcinațĭ, este mai mult decât irațional, este neomenesc. Au cumpănit cercurile nóstre acest raport, când au impus deputaților naționalĭ în formă de program datoria, de a aduce în discuțiune cestiunea naționalităților? Décă nu, din pĕcate, destul de rĕu, décă da, atuncĭ și mai rĕu, căcĭ prin acésta au dat dovadă, că nicĭ idee n'au de ceea-ce se numesce filosofia politicei. Ei au cerut imposibilul!

Care este conclusiunea? Că noi cu lamentațiunĭ, cerșitorii și rugămințĭ nu vom puté face nimic. Nu poțĭ lucra în potriva legei naturale. Cel-ce este mai slab, trebue sĕ fie învins și va fi învins de cel mai tare. Maghiarii nu pot și nu vor sĕ comită sinucidere.

La 1861 era vorba de „district“, la 1868 legea naționalităților a fost teoreticesce repudiată, ér acum venim și cerșim în parlament legea naționalităților. Insĕ piatra filosofală rĕmâne totuși: „memorandul“ și „districtul“.

Ar fi fost de dorit, ca oratorii sĕ fi vorbit într'un alt ton, decât sĕ încoroneze regii cu espresiunĭ de mulțămită și pe Maghiarĭ cu nobleță și eroism. *Cestiunea naționalităților este o cestiune fórte delicată.* In acéstă cestiune apelul la dreptate, echitate, milă și altele de felul acesta, se potrivesc mai mult în biserică, însĕ nu în parlament, unde doi adversarĭ se luptă pe viéță pe mórte.

Judecătorii și poporul. La articolul nostru de Dumineca trecută intitulat „Judecătorii și poporul“ primim din isvor autorisat scirea, în urma căreia cu plăcere completăm, respective rectificăm cele scrise de noi după informațiunile lacunóse, ce le aveam atuncĭ: La adunarea generală a camerei advocațiale din Timișóra cunoscuta propunere, de a-se face din partea camerei o remonstrațiune la ministrul de justiție, ca sĕ se numéscă judecătorĭ numai de aceia, carĭ cunosc limba poporului — a făcut-o d-l advocat din Timișóra, Dr. Cosma. Camera advocațială a primit cu unanimitate propunerea d-lui advocat, ceea-ce este o dovadă, că abnormitatea stărilor de astăḑĭ pe terenul justiției, a deschis deja ochii chiar unor cercurĭ, unde până acuma abnormitatea era considerată de un lucru natural. Rĕmâne, sĕ așteptăm, ce va rĕspunde ministrul justiției la remonstrația din Timișóra.

Alianța ruso-francesă.

Foile rusescĭ iau cu mare satisfacție la cunoscință scirea, că parlamentul frances a votat, fără discuțiune, cheltuelile călĕtoriei președintelui *Loubet* în Rusia.

„*Novoie Vremja*“ publică din incidentul acesta o corespondență din Paris, care aruncă lumină caracteristică asupra alianței ruso-francese. Publicistul rus declară fără încunjur, că Francesii vorbesc cu óre-care decepție despre alianță, și între altele citéză declarația, ce o făcuse înainte cu doi anĭ *Freycinet*, că în alianța acésta a urmat óre-care rĕcire. Și totu-șĭ alianța acésta constitue forța spiritului frances și speranța lui. Sunt — ḑice — căsĕtorii, carĭ nu sunt lipsite de atracțiune reciprocă și de bună-stare, dér nu's totu-șĭ fericite, fiind-că nu's binecuvêntate cu copii. Așa a fost până acum alianța acésta. Ea a servit de decor Franciei, dér n'au sporit'o cu copii.

Noi Rușii — continuă — am fost ocupațĭ în Orientul extrem, ér de Orientul apropiat ne-am depărtat. In timpul acesta a venit aicĭ Germania, unde — cum a ḑis un distins diplomat rus — numai cu armata putem sĕ ne luptăm în contra Germaniei. Acum vedem de-aprópe triumful diplomației germane aicĭ. Nicĭ nouĕ, Rușilor, nicĭ Francesilor n'a folosit alianța, deși Germania amenință încă Francia.

E timpul suprem, sĕ se sfîrșéscă odată periodul lunilor de miere și *sĕ pășim pe câmpul faptelor.* Francia nu e mică și e echipată escelent, mai bine decât Germania, deși Germanii stau în fruntea militarismului. Francesii au puscĭ mai bune, tunurĭ mai bune și vase de rĕsboiŭ mai bune decât Germanii; pe lângă acésta dorul de luptă la Francesĭ umple tóte straturile poporului. Ar fi de mirat un rĕsboiŭ al Germaniei cu alianța franco-rusă; mâna dréptă i-ar ține-o Rusia, mâna stângă Francia.... Și totu-șĭ alianța acésta uriașă e stérpă. De ce? Fiind-că diplomația ambelor părțĭ e pasivă. Diplomația rusésca nu-i capabilă de a-se debarasa de tradițiile diplomației lui Nesselrode. E timpul însĕ, ca noi Rușii sĕ ne emancipăm de acest spirit strĕin. Din causa acésta este o necesitate inevitabilă, ca în alianța franco-rusă sĕ se manifesteze puterea de creațiune și de-odată cu călĕtoria lui Loubet sĕ dispară orĭ-ce neîncredere.

Corda Fratres.

— Un rĕspuns. —

Activitatea culturală pe care secțiunea română a Federațiunii internaționale studențescĭ o desvóltă în strictă conformitate cu legile de organisație și cu scopurile Federațiunii, — a devenit, în vremea din urmă, obiectul unor stranii discuțiunĭ în pressă și în parlamentul maghiar și este ținta unor mĕsurĭ escepționale ale d-lui ministru Wlassics și ale d-lui rector de universitate Vécsey din Budapesta. Cestiunea s'a tratat pe un têrîm care, fiind politic, nu se împacă sub nicĭ un raport cu menirea Federațiunii nóstre. Nu vreau sĕ alunec și eu pe acest têrîm, fiind-că ar trebui sĕ acus și sĕ condamn însu-mĭ pe

aceia, carĭ fără cuvênt acusă și condamnă studențimea română din regatul ungar.

Calitatea mea de vice-președinte al Federațiunii și director al Secțiunii Române, îmĭ impune datoria sĕ lămuresc situația numai din punctul de vedere al rolului studențimei române din regatul ungar în Federațiune. Mi-se mai impun, cu o cale, și reserve, de carĭ voiŭ ținé sémă, pănă va fi cu putință. Voiŭ rĕspunde decĭ, cu tótă liniștea, — acusațiilor maghiare; și voiŭ căuta sĕ combat cu argumente legale mĕsurile de teróre, ce s'au decretat în contra colegilor românĭ dela universitățile maghiare, — orĭ cât de revoltat așĭ fi în sufletul meu contra amestecului nemaipomenit și contra ostilității fără precedent, pe care ministrul și autoritățile universitare dela Budapesta le-au manifestat nu numai față cu studenții românĭ, dér față cu însașĭ organisația în vigóre a Federațiunei.

1. S'a formulat acusația, că printre studenții românĭ din Ungaria*) s'ar agita ideea atașării la delegația studenților din România. Nicĭ o iotă din acusația asta nu-i adevĕrată, pentru simplul motiv, că de-o asemenea agitațiune nu-i nevoie. Atașarea studenților românĭ din Ungaria grupului studenților din regatul român este un fapt împlinit de anĭ de dile și consacrat de însașĭ organisația actuală a Federațiunii. Décă nu altceva, statutele Federațiunii ne impun sĕ ne atașăm secțiunii române, fiind-că articolul 7 decretéză esplicit: *„Chaque membre doit être inscrit à la Section de sa propre nationalité“*.... E adevĕrat, că la Paris, delegația studenților maghiarĭ a provocat o nouă discuție în jurul acestei cestiunĭ, dér resultatul a fost și mai categoric pentru organisația Federațiunii potrivit principiului naționalității etnografice, ér nu politice. D-l Ludvig, actualul președinte al Federațiunii, și secția maghiară cu sediul la Budapesta, ar fi putut și ar mai puté orienta pe d-nii Wlassics și Vécsey, sĕ nu lovéscă cu atâta ușurință și cu atâta necompetență în legiuirea Federațiunii. Sĕ nu nesocotéscă atât de lesne nicĭ decisiunile congresului dela Paris, unde consulatele studenților românĭ din Ungaria au fost recunoscute ca fiind legale, ér *propunerea maghiară, ca ele sĕ fie atașate secțiunei ungurescĭ, a trebuit revocată prin însușĭ d-l Ludwig* — în urma unanimei stăruințĭ a șefilor de secțiunĭ din comitetul central al Federațiunii.

2. A fost calumniată ca „tradare de patrie“, ca „irredentă“ și mai scie sfântul ce, atitudinea legală a studențimei române din Ungaria. Nicĭ prin minte nu le-a trecut acusatorilor: că în Federațiune nimenĭ nu se póte constitui decât potrivit legilor acesteia și nicĭ decât conform dorințelor politice ale unui séu altui vremelnic ministru orĭ anual rector, ómenĭ fără nicĭ un drept de cuvênt în cestiunile interióre ale Federațiunii.

Décă situația mea oficială nu mi-ar impune o complesanță estremă față cu nisce autoritățĭ publice ale unei țĕrĭ, care a oferit Federațiunii nóstre ospitalitatea sa — ar trebui sĕ înfierez cu cele mai necruțătóre calificative insultele nesocotite, ce se aruncă în fața studențimei române.

Sunt însĕ atât de îngăduitor, sĕ admit, că d-l ministru Wlassics, d-l rector Vécsey, parlamentul maghiar, pressa maghiară — n'au procedat cu rea credință și cu ascunse și neiertate scopurĭ politice. Sunt gata sĕ atribui acea atitudine fatală unei desĕvîrșite lipse de orientărĭ a numiților factori asupra cestiunilor de organisație ale Federațiunii și asupra istoricului congreselor ei.

Renunț de astă-dată chiar și la dreptul sĕ întreb: ce fel de informații îșĭ permit a da factorii maghiarĭ ai Federațiunii asupra acesteia? Renunț sĕ cercetez fenomenul ciudat, că o campanie ostilă actualei organisații a Federațiunii este nu numai tolerată, dér este chiar sprijinită de factorĭ oficialĭ maghiarĭ ai Federațiunii, carĭ par a-șĭ fi uitat de promisiunile solemnele făcute la congresul din Paris: că de aci încolo nu mai sunt Maghiarĭ în cestiunile Federațiunii, ci sunt membrii devotațĭ ai acesteia!

De-ocamdată renunț a lămuri aceste penibile momente. Am nădejde, că d-nii Wlassics, Vécsey etc., vor recunósce, că au fost rĕu orientațĭ și se vor grăbì a revoca mĕsurile de teróre, carĭ lovesc nu numai în secția română, ci lovesc în însașĭ organisația Federațiunii. Sper că o vor face acésta fie în urma lămuririlor ce-mi permit a da eu și carĭ vor ajunge la cunoscința d-lor pe aceeașĭ cale, pe care au luat scire de un articol al „Tribunei“, fie în urma intervenției oficiale a comitetului central al Federațiunii, fie în urma unei mai puțin interesate atitudinĭ a secțiunii ungurescĭ, când i-se cer informații.

Dér și pentru casul că m'așĭ înșela în speranțele mele, pot asigura pe cei-ce teroriséză: că nicĭ Federațiunea nóstră nu-i făcută sĕ asculte de dictatura nu sciu cărui ministru orĭ rector, nicĭ studențimea română din Ungaria nu-i devotată Federațiunii atât de puțin, ca sĕ nesocotéscă organisația ei, de dragul unui condamnabil amestec politic.

3) In sfîrșit, o cestiune de principiu. Federațiunea este fondată în scopurĭ culturale și umanitare. Este fondată, ca sĕ înfrățéscă popórĕ, ér nu ca sĕ favoriseze tendințĭ politice contrare și civilisației și umanității. Étă de ce s'a acceptat principiul organisării după naționalitate etnografică, ér nu după state. Décă se accepta acest din urmă criteriu de organisație, erau sacrificate popórele de o cultură veche ca Polonii, Cehii, Finlandesii etc. Puteau fi sacrificațĭ chiar Maghiarii, décă se proceda conform dreptului internațional, care nu scie de un stat maghiar și de o representanță maghiară în strĕinătate, ci scie numai de un stat austro-ungar și de o representanță diplomatică austro-ungară. Ei bine, cine ar fi representat atuncĭ statul austro-ungar: Nemții, Maghiarii, Cehii, Polonii, Rutenii, Evreii, orĭ — renegațiĭ? Ne-ar plăcea sĕ ne-o spună asta chiar Maghiarĭ neaoșĭ ca d-nii Wlassics, Ludvig orĭ alții.

Ni-se cere nouĕ, studenților românĭ din Ungaria, sĕ fim atașațĭ secțiunii maghiare. Dér e cu neputință. E absurd. Acea secțiune represintă poporul maghiar și o cultură maghiară, carĭ s'au dovedit atât de adese-orĭ, că sunt altceva, decât celelalte popóre civilisate și decât celelalte culturĭ europene. Acésta o spun Maghiarii înșișĭ. Cine nu le-ar crede pe cuvênt?

Nouĕ însĕ ne cere federațiunea, sĕ representăm *cultura românéscă* și *aspirațiile umanitare românescĭ.* Ér acestea le póte representa complet nu statul, ci némul românesc.

Sunt cestiunĭ *culturale* și *umanitare* de carĭ e vorba. Nu's cestiunĭ politice, carĭ sĕ pótă primejdui statul ungar, căruí aparțin politicesce și studențĭ românĭ și studențĭ slovacĭ și studențĭ sêrbĭ și studențĭ croațĭ și studențĭ germanĭ, nu numai studențĭ maghiarĭ.

Cine trateză astfel cestiunile acestea, acela vrea sĕ amestece politica în Federațiune și acela se îndréptă în contra Federațiunei. Cred însĕ, că cei ce invită óspețĭ, nu pot dicta óspeților principii — numai respecta pot principiile lor.

In urmare, mĕsurile de terore în contra studențimei române trebuesc revocate. In cas contrar, cei-ce le mențin, sunt ostili legiuirei Federațiunei și vor fi tratațĭ în consecință. Căcĭ a nu revoca mĕsurile escepționale luate pentru suprimarea liberei opinii a studenților românĭ din Ungaria, însémnă a prejudeca discuțiunile, ce se vor deschide în congresul din Budapesta asupra nouei organisărĭ a congresului. Insémnă a fi învitat congresul la Budapesta, cu scopul de a-i zădărnicĭ o dréptă și umanitară organisație, isvorită din libera opinie a membrilor lui, și a-i impune organisație unguréscă, dictată de miniștri și de rectorĭ maghiarĭ și menită unor scopurĭ politice de rassă, ér nu idealelor culturale și umanitare ale lumii civilisate.

Aceste constatărĭ le va scii face — dacă va fi nevoie — comitetul central al Federațiunei. Și le vor scĭ face și studenții românĭ din Ungaria, atât în calitatea lor de membri devotațĭ actualei legiuirĭ a Federațiunii, cât și în calitatea lor de cetățenĭ ungarĭ, în calitatea lor de fii ai acelor părințĭ terorisațĭ de d-l Wlassics, carĭ plătesc grele birurĭ de stat, ca sĕ se pótă lăuda tot d-l Wlassics, că „va purta el bucuros cheltuelile congresului.“

Atât deocamdată.

Ioan Scurtu,
vice-președinte al federațiunei „Corda Fratres“ și directorul general al secțiunei române.

*) D-l Wlassics și Vécsey au dis consecvent, „studențĭ maghiarĭ, carĭ vorbesc românesce“; eu cred, că mai corect ar fi fost sĕ se combine espresia „studențĭ românĭ carĭ trebue sĕ vorbéscă unguresce“. — I. S.

Istoricul rĕsboiului ruso-româno-turc

(1877–1878.)

Cetim în „Cronica“:

Stat-majorul militar rusesc, prin comisiunea sa specială de studii istorice, a terminat istoria technică-militară a rĕsboiului ruso-româno-turc din 1877/78.

Stat-majorul austriac a tradus și a terminat sĕptĕmâna trecută publicarea volumului I din interesanta lucrare rusésca, care ajunge cu istorisirea evenimentelor până la manifestul împĕratului înainte de rĕsboiŭ, circulara cancelarului și proclamațiunea Rusiei către Românĭ. Aceste documente sunt date în întregimea lor. Inșirarea evenimentelor începe de la Februarie 1875, când mai întâi străbătù în lumea civilisată scirea despre turburările din Herțegovina turcéscă.

Când s'a început rĕsboiul acesta, situațiunea Turcieĭ nu era de loc bună: revoluții peste tot, în sînul imperiului și finanțe sleite. Cu tóte acestea Rușii trebuiau sĕ compteze cu puterea de resistență a armatei turcescĭ și cu calitățile excelente ale soldatului turc. Mobilisarea parțială a armatei turcescĭ începù încă de pe timpul rĕscólei din Bosnia. Mai în urmă cu desfășurarea evenimentelor, s'a urmat proporțional și cu ulterióra mobilisare a forțelor Turciei, așa încât la finele lunii Octombrie 1876 erau pe picior de rĕsboiŭ 448 de batalióne, ér în Maiŭ 1877 erau 580 de batalióne. In Europa se aflau 280,000, în Asia 120,000 de Turcĭ. Rusia nu putea compta serios în aceste circumstanțe, decât pe *armata română*, care era cea dintâia din punctul de vedere al calității și al numĕrului.

Armata rusésca numĕra 722.000 în activitate și 752.000 reservă. Din cei 25.000 de ofițreĭ abia $^1/_3$ se bucură d'o cultură militară satisfăcătóre. Repartiția lor era inegală în corpurile de armată.

Artileria de câmp se compunea din tunurĭ de bronz cu culasă, avênd o iuțélă de 455 metri.

Mobilisarea armatei ruse se făcù în mod succesiv.

In August 1876, se credea că două corpurĭ de armată vor fi de ajuns. La 1 Octombrie s'a dat ordin pentru mobilisarea tuturor trupelor din guvernamentele Odessa, Charkov, Kiew, și o parte din Caucas. La finele lui Octombrie se mai mobilisară încă patru divisiunĭ. In Noembrie stăteau pe picior de rĕsboiŭ 20 divisiunĭ. Anul următor se mai mobilisară încă 16 divisiunĭ, c'o reservă de 25 de batalióne, ér în anul 1878 se mobilisară tóte trupele locale și de reservă.

Din cele ce premerg reiese, că Rusia nu era preparată de rĕsboiŭ cu Turcia. Mai tóte instituțiunile militărescĭ erau în perióda de transformare de la vechiul la noul sistem. Tot în starea acésta de provisoriat se găsiau și finanțele. Abia după *repetate* reclamărĭ din partea comandanților de corpurĭ, li s'a dat 50,000 de ruble în aur și 200,000 în argint, și sumele acestea mai mult pentru cheltueli speciale și secrete; tóte cele-l'alte cheltueli trebuiau sĕ se plătéscă în hârtie monetă.

După pĕrerea stat-majorului austriac lucrarea stat-majorului rusesc, cu tóte micile ei erorĭ inevitabile, constitue o operă istorică de întâiul rang, și cuprinde multe lucrurĭ necunoscute până acum cu privire la stadiul ultimului mare rĕsboiŭ de pe continentul european.

*

In alt loc „Cronica“ anunță, că un distins militar român a pus sub tipar și peste câte-va dile va apare critica acestei opere, așa că efectul ce Rușii sperau sĕ obțină prin parțialitatea lor, va fi anihilat, reducênd faptele la adevĕrata lor valóre.

SCIRILE DILEI.

— 20 Martie v.

Revisuirea legii comerciale. Scim, că înainte de a demisiona, fostul ministru de comerciu Hegedüs a rugat pe deputatul Dr. Neumann Armin sĕ pregătéscă un proiect de revisuire a legii comerciale. Neumann se sfătuesce acum cu noul ministru de comerciu Horanszky în afacerea acésta. Dilele trecute ei au avut o conferență la care a participat și secretarul de stat Nagy Ferencz. Cu ocasia acésta s'au stabilit principiile esențiale, în urma căreia în scurt timp se va pregăti planul de revisuire.

Monumentul Regelui Carol dela Turnu-Severin, sculptat de d-l Bălăcescu, se va înaugura în diua de 10 Maiŭ.

Nemții nu vor sĕ demonstreze. La timpul sĕu s'a făcut mare gălăgie în pressa maghiară cu scirea, că guvernul german a oprit o adunare, ce era sĕ se țină în Braunschweig contra maghiarisării numelor de localitățĭ în Ungaria. Din *Berlin* se anunță acum, că scirea lansată atuncĭ de foile ungurescĭ nu corĕspunde adevĕrului, fiind-că o astfel de adunare nicĭ nu s'a plănuit măcar.

Pensionare. D-l locotenent-colonel Paul *Munteanu* din regimentul 31 de infanterie, la propria sa cerere, a fost trecut la pensie, cu care ocasiune i-s'a acordat crucea militară pentru merite.

Parastas pentru N. Cristea. Sâmbătă s'a oficiat în Sibiiu un parastas pentru odichna de vecĭ a rĕposatului asesor consistorial *N. Cristea.*

Afacerea tradării din Varșovia. *„Berliner Tagblatt“* spune, că trădarea colonelului *Grimm* a descoperit'o br. *Ropp*, atașatul militar rusesc din Viena, și amanta lui Grimm. Tribunalul militar l'a condamnat pe Grimm la închisóre pe viéță. Pedépsa și-o va face în fortăréța din Schlüsselburg.

Doi-spre-dece candidațĭ într'un cerc electoral. Fóia unguréscă din Kézdi-Vásárhely scrie, că abia s'a lățit vestea despre retragerea deputatului Benke Gyula, și deja se și vorbesce, că la mandatul cercului respectiv vor candida 12 inșĭ: 8 cu program liberal, 3 cu program kossuhist și unul afară de partide.

Ministru-președinte bulgar *Danev* a făcut alaltăerĭ o visită ministrului de esterne rusesc *Lamsdorff* în Petersburg.

Un alt trădător. Se scrie din Varșovia, că dilele aceste a fost arestat contele Bielopolski, fost atașat al guvernorului general de Moscova, marele duce Sergiu. Contele se întorcea dela înmormêntarea tatălui sĕu din Berlin. Arestarea s'a făcut în stațiunea dela frontieră „Granica“. Contele este acusat de a fi vêndut planurĭ importante militare.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au intrat dela *„Auraria“* cassă de economii din Abrud **40 cor.** și dela *„Luceafĕrul“* din Vĕrșeț **20 cor.**—Priméscă nobilii donatorĭ cele mai vii mulțămite. *Direcțiunea școlelor gr. or. române din Brașov.*

Medic militar. D-l Dr. Emil *Ternăveanu* a fost numit după terminarea semestrului al doilea al serviciului militar, aspirant de medic asistent la spitalul militar Nr. 22 din Sibiiu.

Comisiunea europénă a Dunării se va întruni în adunare generală la 22 Aprilie, avênd la ordinea dilei următórele cestiunĭ: Statistica navigațiunei pe anul 1901; Ascultarea raportului directorului spitalului din Sulina; Modificarea serviciului de pilotaj; Crearea unui port de observații medicale la Sulina și admiterea de vapóre de poștă.

Cel mai bĕtrân general din Europa este Edmund *Schwarz-Beniller*, care șĭ-a serbat dilele trecute aniversarea a 94. El servesce în armată de 74 anĭ și s'a făcut general înainte de asta cu 50 de anĭ, și este unul din acei puținĭ în viéță, care odinióră a făcut marșul dela Lemberg la Neapol cu ranița în spate. Bĕtrânul general trăesce în Viena.

Câtă avere a lăsat Cecil Rhodes. Din Londra se anunță, că averea totală rĕmasă după Cecil Rhodes este de apróре 72 *milióne* cor. O parte însemnată din averea acésta a destinat'o spre scopurĭ filantropice. Restul l'au moștenit familia, frații și surorile lui.

Diar săsesc în America. Sașii transilvănenĭ emigrațĭ în Erie — Pensilvania — au de gând a scóte un diar al lor. Diarul va apare odată pe sĕptĕmână în-

cepênd cu ḑiua de 1 Maiu și va purta titlul: „Der Siebenbürger Bote in Amerika“.

Practica în spitalurĭ. Ministrul de instrucție publică ungar a ordonat practica obligătóre a tinerilor medicĭ în spitalurĭ timp de un an. Numaĭ după absolvarea acestei practice li-se vor libera de acum înainte medicilor diplomele de doctorĭ.

Un copil cu două capete. In comuna Bosia, județul Iașĭ, femeia Maria Stănciora a născut un copil cu două capete. Monstrul n'are decât o mână și un picior.

„Marele proces, care durézá de o miie de anĭ și nicĭ aḑĭ nu e sfîrșit“.—Sub titlul acesta apare în ḑiarul kossuthist *„Egyetértés“* o lucrare a deputatuluĭ și advocatuluĭ Carol *Eötvös*. Autorul și-a propus sĕ documenteze neteiminicia acusei, ce s'a adus și se aduce la adresa jidovilor, despre omorul ritual. El va face cunoscut procesul din Bazin (secolul 16), cel din comitatul Saroș (secolul 18) și omorul din Peer. Eötvös însĕ va stărui maĭ ales asupra procesuluĭ din Tisza-Eszlar în care el a jucat rolul de apĕrător și promite, că va descoperi tóte tainele aceluĭ proces. Prin opera sa speră, că va face lumină într'o cestiune cu care mulțĭ s'au ocupat și *pro* și *contra*, dér care și aḑĭ nu e încă în de-ajuns clarificată. „Egyetértés“ face deja de pe acum mare reclam lucrăriĭ luĭ Eötvös, care de sigur, că va fi primită de jidoviĭ cu mulțămită.

Teatru german. *„Lucia de Lamermoor“*, opera tragică de Donizetti, s'a dat dat aseră c'un succes cum nu s'a maĭ dat aicĭ în Brașov. D-ra *Sofia Martini*, cântărĕță de coloratură, a asigurat reușita opereĭ prin vocea-ĭ sublimă, de-o rară technică, care póte brila și 'ntr'un teatru mare. Puterile artistice de carĭ dispune d-l Bauer în acest ciclu de opere, sunt din cele maĭ bune. Tenorul *Conrat*, precum și baritonul *Carl Victor* împreună cu profundul bas al d-luĭ *Swoboda* se făceau forte bine atât ca solurĭ, cât și în legătură cu celelalte vocĭ în duo, trio și maĭ cu sémă în cuintetul din actul al doilea acompaniat de de cor, care aseră a fost deosebit de brav și a întrat în tot-déuna prompt și clar. Punctul culminant a fost cântarea *Lucieĭ* ca nebună, din ultimul act, în care d-șóra Martini șĭ-a desvoltat tótă măestria technicei eĭ. A fost neobicĭnuit de lung și sgomotos aplaudată. Deséră se va da opera de Gounod *„Faust“*, ér mâne „Freischütz“, de Weber.

Convocare.

Domnilor membri aĭ comitetuluĭ despărțământuluĭ I al „Asociațiuneĭ pentru literatura română și cultura poporuluĭ român“ și Onoraților D-nĭ membriĭ aĭ comisiuniĭ pentru inițiarea Reuniuniĭ economice din comitatul Brașovuluĭ, aleșĭ în consultarea din 9/22 Noemvrie 1901, li-se aduce la cunoscință că statutele Reuniuneĭ economice române din comitatul Brașovuluĭ sunt complectate.

Decĭ T. T. D-lor sunt învitațĭ cu tótă onórea a lua parte la ședința de votare definitivă a statutelor, ce se va ținé *Vinerĭ în 4 Aprilie st. n.* la 11 óre a. m. în localul cunoscut din edificiul gimnasiuluĭ român din loc.

Tot în acéstă ședință se va decidă și despre pașiĭ, ce sunt a-se face relativ la aceste statute.

Brașov, 18 Martie v. 1902.

Ioan Aron,
convocatorul comisiuneĭ.

Academia Română.

Sesiunea generală din anul 1902.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1901—1902.

(Urmare.)

După inventarul general întocmit la primire în biblioteca centrală s'au găsit 26.035 publicațiunĭ în 47.736 volume. O forte mare parte din acestea le avea de maĭ înainte și biblioteca nóstră, astfel că crescerea reală va fi mult maĭ mică, decât arată aceste cifre. Când se'va face contopirea și se vor alege dubletele, acestea vor fi dăruite, după cum dispune legea, bibliotecii universității din Iașĭ și altor bibliotecĭ din țéră, carĭ se vor hotărĭ atuncĭ.

Cu subvențiunea anuală de 25,000 leĭ pusă la disposițiunea Academieĭ pentru continuarea și îmbogățirea colecțiunilor și pentru plata personaluluĭ trebuincios, precum este prevĕḑut în lege, dimpreună cu suma prevĕḑută în budgetul Academieĭ pentru cumpĕrare și legare de cărțĭ, se vor puté face de acĭ înainte achisițiunile cele maĭ folositóre și trebuincióse.

Până acum, o mare parte din timp întrebuințându-se cu primirea și rânduirea colecțiunilor, nu s'au putut pune încă în lucrare mĕsurile pentru contopirea lor cu fondul biblioteciĭ nóstre. De aceea s'au păstrat aceste colecțiunĭ cu organisarea lor, punêndu-se la disposițiunea lectorilor așa cum s'au găsit în momentul recepțiuniĭ.

Am avut onórea sĕ vĕ arĕt și în trecut că biblioteca nóstră cuprinde forte prețióse materiale pentru cercetărĭ de istorie națională și pentru studiul limbiĭ și literaturiĭ române, ceea-ce face sĕ fie în continuu visitată de un numĕr tot maĭ însemnat de învĕțațĭ, profesorĭ și studențĭ. Aḑĭ, prin interesul ce ne-a arătat statul, bogăția colecțiunilor nóstre devenind și maĭ însemnată, biblioteca este cercetată de un numĕr tot maĭ mare de lucrătorĭ, precum se constată din buletinele statistice ce se publică în fie-care lună și carĭ arată crescerea colecțiunilor și miscarea săleĭ de lectură.

Cele maĭ însemnate darurĭ primite de instituțiunea nóstră în cursul anuluĭ pentru colecțiunile sale sciințifice, sunt următórele:

Președința consiliuluĭ de miniștri ni-a trimis din archivele diferitelor administrațiunĭ publice 102 dosare cu acte și documente privitóre la mișcarea din anul 1848 în Principatele Române, pentru a fi încorporate la colecțiunile Academieĭ.

Ministerul de rĕsboiŭ ne-a dăruit deasemenea „Condica ordinelor de ḑi pe anii 1846—1849“.

Dela ministerul cultelor și instrucțiuniĭ publice s'au primit în dar 225 volume manuscripte, carĭ se aflau în biblioteca Seminaruluĭ Central din Bucurescĭ, precum și un volum manuscris, cuprinḑênd copiĭ de corespondență în limba grécă a Metropolituluĭ Filaret II.

I. P. S. Sa Metropolitul Iosif Naniescu, regretatul nostru membru onorar, a dăruit un baston sculptat, ce a aparținut Metropolituluĭ Iacob al Moldoveĭ, două lăḑĭ cu diferite documente vechĭ, 288 volume maniscripte românescĭ, grecescĭ, slavonescĭ, de psaltichie, din diferite timpurĭ 1.008 volume și broșurĭ tipărite, 25 chărțĭ geografice și planurĭ, 41 stampe și portrete, 3 portrete în uleiŭ; ne-a maĭ oferit de-asemenea 36 documente istorice românescĭ, dintre carĭ unul dela Ștefan-cel-Mare din 1498, și altul dela Grigorie Ghica din 1664, avênd o pecetie de argint aurit.

Rĕposatul nostru coleg V. A. Urechiă ne-a presintat în dar două acte dela inceputul seculuĭ, privitóre la baronul de Kreuchely-Schwerdtberg și un manuscript în limba francesă intitulat *Bulletin*, din 1848.

Colegul nostru d-l I. Kalinderu a oferit un volum manuscript, cuprinḑênd séma Vistieriei Moldoveĭ din 1776.

D-l B. P. Hasedu a dăruit o cupă de argint, dată de bunicul d-sale Tadeu Hasdeu fiiuluĭ sĕu Alexandru, la 30 Noemvrie 1811, cu ocasiunea botezuluĭ acestuia.

D-l T. Maiorescu a depus în dar în colecțiunile instituțiuniĭ nóstre tóte manuscriptele, ce posedă dela rĕposatul poet Eminescu.

Colegul nostru d-l D. C. Ollanescu a făcut dar un album de fotografiĭ representând esposițiunea românéscă dela Paris din 1900, precum și 331 publicațiunĭ făcute cu ocasiunea esposițiuniĭ universale.

D-l Sp. Haret a dăruit un desemn original, representând villa dela Dresda, în care au locuit M. S. Regele și cu frații Seĭ la 1853.

D-l C. Erbiceanu a dăruit maĭ multe acte grecescĭ și românescĭ, privitóre la istoria țĕriĭ și biserici romàne, precum și un volum manuscript de Naum Râmniceanu.

D-l I. C. Negruzzi a presentat în dar 2 scrisorĭ originale ale luĭ Eliade-Rădulescu către Costache Negruzzi, din anul 1836.

Dela d-l N. Iorga, membru corespondent, s'au primit în dar câte-va acte privitóre la Iancu Brănișteanu și corespondența luĭ Vasilie Alexandri cu acesta, precum și nisce acte privitóre la cariera părinteluĭ sĕu Nicolae Iorga în serviciile publice ale țĕriĭ.

D-na Ana G. Catargi, născută Rosetti, a oferit un volum manuscript, 11 scrisorĭ originale, maĭ multe poesiĭ autografe de ale luĭ Constantin Negri, 18 fotografiĭ, inelul de logodnă din 1836 al bunicului sĕu Grigorie Ghica Vodă, maĭ multe scrisorĭ dela Vasile Alexandri, M. Kogălniceanu și alțiĭ, un portret în uleiŭ al luĭ Grigore Vodă Ghica înainte de domnie, și o pictură representând pe Isus Christos cu cununa de spinĭ, care aparținuse aceluĭașĭ Domnitor.

D-na Elena I. Docan ne-a oferit o colecțiune de 1773 documente de proprietățĭ și de gospodărie din seculiĭ trecuțĭ.

D-na Maria C. Berindei a dăruit 63 documente istorice românescĭ din seculiĭ XVII—XIX.

Dela d-l D. C. Sturdza-Scheianul s'au primit în dar un chrisov original pe pergament dela Petru Vodă, Schiopul din 1589 și 90 diferite zapise de țiganĭ dintre 1820 și 1831.

D-l G. Bengescu, ministru plenipotențiar, a dăruit Mapamondul cu text grecesc publicat la 1800 de Gheorghe, fiiul Mareluĭ Vornic Răducanu Golescu, precum și un esemplar din Despot Vodă de V. Alexandri, cu modificărĭ autografe de autor.

Din partea d-luĭ A. Gianni, membru la Inalta Curte de Casație, am primit un chrisov original pe pergament dela Ștefan, Domnul Moldoveĭ, din 7028 (1520) și traducerea unuĭ chrisov dela Alexandru Domnul Moldoveĭ, din 7062 (1554).

(Va urma.)

Literatură.

Din *publicațiunile Academiei Române* au apărut acum publicațiunile maĭ jos însemnate și se află de vênḑare la următórele librăriĭ:

Socec et Comp., Bucurescĭ, — Otto Harassowitz, Leipzig, Gerold et. Comp., Viena (Stefansplatz): 1) *Cutremurele de pământ în România* în anul 1901 st. n. de St. C. Hepites, estras din *analele Academiei Române* seria II Tom XXIV, memoriile secțiuniĭ sciintifice, 20 banĭ: 2) *Constituțiunea geologică a țĕrmuluĭ Prutuluĭ* din Nordul Moldoveĭ de Dr. Ioan Simionescu (Nr. VII. Publicațiunile fonduluĭ Vasile Adamachi) 50 banĭ; 3) *Influența substanțelor streine asupra solubilității Phenylthioureei de apă*, de Petru Bogdan (Nr. VIII din publ. Fond. V. Adamachi) 20 banĭ.

A apărut *„Almanachul“* societățiĭ *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conținut bog t și ilustrat. Format 8° cu 144 paginĭ. *Prețul 4 coróne.* Se află de vênḑare la Tipografia *A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 banĭ porto.

ULTIME SCIRI.

Triest, 1 Aprilie. Oficiosuluĭ *„Trieste“* i-se anunță din Scutari: In *Albania anarchia e completă.* Bande înarmate cutrieră țéra *ucigênd* și *jefuind.* Firul telegrafic dintre Prizrend și Scutari a fost rupt și trupa de soldațĭ trimisă contra bandelor, a fost *prinsă.* Guvernorul, în urmă, fù silit sĕ retragă tóte trupele, ca soldațiĭ prinșĭ sĕ fie liberațĭ Și în orașele litoraluluĭ jafurile și omorurile sunt la ordinea ḑileĭ. In vilaetul Janina turburarea spiritelor șĭ-a ajuns culmea. In *Berat* și *Paramita* au fost maĭ multe ciocnirĭ pe strade între rĕsculațĭ și trupe.

Triest, 1 Aprilie. Luĭ *„Piccolo“* i-se anunță din Cetinje, că situația din Albania de nord e considerată ca *fórte seriósă. Muntenegru îșĭ concentrézá trupele deplin echipate la granița* Rusia doresce, ca puterile europene sĕ intervină și sĕ împiedece isbucnirea rĕsboiuluĭ. Se ḑice, că Austro-Ungaria și Italia s'ar fi declarat gata de-a ocupa Albania.

Constantinopol, 1 Aprilie. Consulul grec de aicĭ a asigurat Pórta, că Greciĭ din Macedonia vor da ajutor Turciei în suprimarea revoluțiuneĭ.

Atena, 1 Aprilie. Intr'un meeting ținut aicĭ s'a hotărît lansarea unuĭ manifest către puterĭ, prin care sĕ le róge a întreveni și a pune capĕt atrocităților din Macedonia. Sunt temerĭ, că rĕscóla în Macedonia va isbucni în massă.

Londra, 1 Aprilie. Nimic hotărît nu se scie aicĭ despre tractările de pace. Guvernul însușĭ n'a primit informațiunĭ și nu scie, ce se întêmplă în Kroonstad (Oranje), — Scirĭ private spun, că președintele Oranjeluĭ refusă orĭ-ce negocierĭ.

Diverse.

Al miilea ou. „Leesener Beobachter“ vorbesce despre un jubileu ciudat, care, s'a serbat în Gandersheim. Pedelul școleĭ de acolo, Albert Probst, are o găină, care în decurs de 6 anĭ a ouat peste o miie de ouĕ și, cum e Nĕmțul cu sistem, a ținut d. Probst în evidență ouĕle, așa încât când a ouat găina al miilea ou, a dat un mare banchet, la care au fost învitate maĭ multe notabilitățĭ. Strada în care locuiesce proprietarul găineĭ fenomenale a fost pavoazată, ér pompieriĭ voluntarĭ au făcut serenadă cu lampióne. Cocoșiĭ din vecinĭ s'au aliat și el la serenadă ca debutanțĭ benevolĭ. Menu-ul a constat dintr'un omlet (scrob) colosal, ér un diurnist de la primărie a rostit un avêntat toast în sĕnătatea harniceĭ găinĭ.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, sĕu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II. *Fitotechnia*, sĕu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne.*

Vol. III. *Zootechnia*, sĕu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne.*

Vol. IV. *Economia Rurală*, sĕu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne.*

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele maĭ marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto.

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosin. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră săracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Aprilie n. 1902

Renta ung. de aur 4%	119.85
Renta de coróne ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 25
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	204.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.75
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	153.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 15
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	698.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	697.25
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.32½
London vista	240.10
Paris vista	95 40
Rente de coróne austr. 4%	95.50
Note italiene	93.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 2 Aprilie n. 1902

		Cump.		Vênd.
Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble R. sescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Nr. 2921 Ep.

Publicare de licitaţiune.

In scopul

zidirei bisericei catedrale greco-orientale în Sibiiu,

cu suma preliminată de **369,080 coróne 14 filerĭ** prin acésta se publică

CONCURS.

Planurile, preliminarele de spese, condiţiile generale şi speciale de licitare **se pot vedé în cancelaria Consistoriului archidiecesan**, strada Măcelarilor nr. **45 până la 19 Aprilie st. n.** anul curent în órele oficióse, de unde licitanţiĭ pot primi şi blanchete pentru compunerea ofertelor.

Oferte se primesc numai pentru **zidirea întrégă** şi numai décă corĕspund întru tóte condiţiilor de licitare *până la 20 Aprilie anul curent stil nou* la órele 12 din ḑi, şi sunt a se înainta la presidiul Consistoriului archidiecesan în Sibiiu.

Sibiiu, din şedinţa Consistoriului archidiecesan, ca senat epitropesc, ţinută la 13/26 Martie 1902.

Consistoriul archidiecesan al bisericei greco-orientale române din Transilvania.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.4 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.